

Beslutningsforslag nr. **B 105**

Folketinget 2010-11

Fremsat den 31. marts 2011 af Line Barfod (EL), Johanne Schmidt-Nielsen (EL), Per Clausen (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om minimumsnormering i dagtilbud og ret til uddannelse og efteruddannelse for det pædagogiske personale

Folketinget pålægger regeringen at indføre minimumsnormering i dagtilbud og ret til uddannelse og efteruddannelse for det pædagogiske personale.

Bemærkninger til forslaget

I Danmark har vi i mange år haft en grundholdning om, at børn har ret til et godt børneliv, og at dagtilbud som vuggestue, børnehave, dagpleje, fritidshjem og SFO først og fremmest skal sikre gode rammer for børnene. Men i de senere år er det i stigende omfang blevet ændret til, at opgaven først og fremmest er at passe børnene, mens forældrene er på arbejde, og at sikre, at børnene kan lære mest muligt.

Samtidig har der været massive nedskæringer, og der er mange steder alt for mange børn til for få voksne.

I 1990'erne var den store opgave at sikre, at alle børn kunne få en plads, og der skete derfor en massiv udbygning af antallet af pladser, uden at antallet af ansatte fulgte med i samme omfang. I dag kommer næsten alle børn i dagtilbud, i årene før de går i skole. Det er på høje tid, at vi nu får sikret, at der bliver ordentlige vilkår for børnene.

Forslagsstillerne foreslår derfor, at der skal indføres følgende minimumsnormeringer for, hvor mange børn der skal være i forhold til antal voksne:

- Der skal højst være tre vuggestuebørn pr. pædagogisk medarbejder.
- Der skal højst være seks børnehavebørn pr. pædagogisk medarbejder.
- Der skal højst være ti fritidshjem-/SFO-børn pr. pædagogisk medarbejder.
- Der skal højst være tre faste børn pr. dagplejemedarbejder med plads til et barn i gæstedagpleje.
- Der skal være mindst en dagplejepædagog for hver tolv dagplejere.

Samtidig mener vi, det er afgørende at sikre kvaliteten af det pædagogiske arbejde. Derfor skal det også sikres, at ret til uddannelse og efteruddannelse ikke kun er pæne ord på papiret, men at det rent faktisk gennemføres i praksis.

Sideløbende med minimumsnormeringen foreslår vi en garanti for uddannelse og efteruddannelse af det pædagogiske personale. Vi foreslår,

- at alle dagplejere og pædagogmedhjælpere sikres ret til en pædagogisk assistentuddannelse senest efter 3 års ansættelse,
- at alle uddannede pædagoger sikres ret til pædagogisk diplomuddannelse senest efter 5 års samlet beskæftigelse på det pædagogiske område,
- at alle dagplejepædagoger sikres ret til en voksenpædagogisk grunduddannelse ved ansættelsen, og
- at alle pædagogiske ledere sikres ret til lederuddannelse ved ansættelsen og diplomuddannelse i ledelse senest efter 3 års ansættelse.

Baggrund

I de senere år har daginstitutionerne oplevet en kæmpe forringelse. Regeringen har krævet, at kommunerne skærer ned, og det har ført til en række besparelser på børneområdet.

Den seneste undersøgelse, som fagforbundet FOA og Ugebrevet A4 har fået gennemført, viser et foruroligende billede af normeringen. I 1986 var der i gennemsnit 7,5 børnehavebørn pr. voksen, og i 2011 er tallet oppe på 11,6 børn pr.

voksen. I 1986 brugte de ansatte to tredjedele af deres arbejdstid på direkte at være sammen med børnene, og i dag bruger de kun halvdelen af arbejdstiden på børnene. Ekspertene kalder udviklingen og normeringen for en katastrofe og vurderer, at de ressourcetsvage børn, der udgør op til 20 pct. af en børneårgang, er taberne af den dårlige normering. Seniorrådgiver Niels Glavind, der står bag undersøgelsen, mener ikke, at det giver mere kvalitet i omsorgen for børnene, at institutionerne får pålagt en masse administrative opgaver og krav om dokumentation, sådan som det er tilfældet i dag¹⁾.

BUPL har lavet en liste over de nye opgaver, som bl.a. er pædagogiske læreplaner, børnemiljøvurderinger, administrative opgaver som økonomistyring, kontraktstyring m.v., flere specialpædagogiske og behandlingsmæssige opgaver og øgede krav til dokumentation og virksomhedsplaner m.m.²⁾. De nye opgaver går alt sammen fra samværet med børnene og opgaver, som relaterer sig til direkte omsorg, udvikling og læring. Undersøgelsen »Let vejen for det pædagogiske arbejde« om pædagogisk tidsanvendelse fra 2009, gennemført af BUPL Storkøbenhavn, viser, »at en betydelig del af pædagogernes arbejdstid, anvendes til andre arbejdsopgaver end »uforstyrret samvær med børnene«.³⁾ «.

Flere undersøgelser viser, at de store besparelser på børneområdet har betydet en forringet kvalitet i det pædagogiske arbejde.

En undersøgelse fra FOA, »Daginstitutionernes hverdag 2010«, som sætter fokus på personalenormering og hverdagen i daginstitutionerne, dokumenterer for første gang, hvad medarbejdere i daginstitutionerne har sagt i mange år; at der er en klar sammenhæng mellem antallet af børn pr. voksen og den omsorg, der bliver givet. Dårlig normering er lig med dårlig omsorg, og derfor er det et faktum, at besparelser på normeringerne altid går ud over omsorgen for børnene⁴⁾.

Af en medlemsundersøgelse, »Rammer for offentlig service«, fra maj 2009 bestilt af FOA, BUPL og Danmarks Lærerforening fremgår det bl.a. for BUPL's medlemmers vedkommende, at pædagogerne altid (11 pct.) eller ofte (66 pct.) mangler tid til at udføre arbejdet på en tilfredsstillende måde, og blandt dem svarer 82 pct., at det går ud over kvaliteten af deres arbejde. Undersøgelsen viser, at de dårlige rammer også har konsekvenser for medarbejderne og arbejdsmiljøet⁵⁾.

SFI har på foranledning af BUPL lavet en forskningsoversigt over de nyeste danske og internationale forskningsresultater på dagpasningsområdet. Rapporten »Børnehavens betydning for børns udvikling« fra september 2009⁶⁾ dokumenterer, at gode normeringer i dagtilbud har en positiv effekt på børnenes skolepræstationer senere i livet. En svensk undersøgelse, som refereres i rapporten, viser, hvordan en ændring af normeringen fra tre til fem 2,5-4,5-årige børn pr. voksen øger forekomsten af adfærdsforstyrrelser – bl.a. ængstelige og hæmmede børn, konflikter og mindre trivsel blandt børnene og en fordobling af personalesygefraværet. Undersøgelser viser også, at børnene er tilbøjelige til at være aggressive, hyperaktive eller at trække sig tilbage i overfyldte

dagtilbud. Dagtilbud af høj kvalitet bl.a. med gode normeringer og relevant uddannet personale har en gavnlig effekt på børnene kognitivt, socialt og helbreds- og følelsesmæssigt både på kort og lang sigt. Rapporten slår derudover fast, at der er store samfundsøkonomiske gevinster ved at investere i dagtilbud af høj kvalitet, herunder nødvendige personalenormeringer, da gode dagtilbud er et vigtigt redskab til at kompensere for svage forældres manglende ressourcer. Undersøgelser dokumenterer nemlig, at børn fra belastede familier klarer sig bedre, hvis deres dagtilbud har været af høj kvalitet. De bliver f.eks. mindre kriminelle, får en højere uddannelse, får højere indtjening og har et bedre helbred.

Forskningen peger med andre ord entydigt på vigtigheden af ordentlige personalenormeringer. Heldigvis ønsker borgerne også en god offentlig børnepasning. En forældreundersøgelse fra 2009, som BUPL har fået foretaget, viser, at 72 pct. af forældre til børn i dagtilbud ønsker en minimumsnormering, og det er på tværs af partiskel. 77 pct. af RV's, SF's og S' vælgere og 66 pct. af V's og K's vælgere ønsker dette⁷⁾. 95 pct. af forældrene mener desuden, at det frem for mere »frit valg« er vigtigt med mere tid til omsorg, udvikling og læring for børnene⁸⁾.

Men det er ikke nok, at der er voksne nok til at tage sig af børnene. Uddannelse og efteruddannelse er også vigtigt, da personalets uddannelse har stor betydning for kvaliteten af omsorgen for børnene. International såvel som dansk forsk-

ning peger på, at en kvalificerende uddannelse af personalet i en børneinstitution har en positiv effekt. Forskningen dokumenterer, at uddannelse og efteruddannelse fører til et mere stimulerende og støttende personale, som igen påvirker barnets sociale, følelsesmæssige og kognitive udvikling. Det har positive, langsigtede effekter på barnet, når personalet er trænet til at støtte op om barnets udvikling og til at reflektere over egen adfærd og handlemønster i forhold til barnet⁹⁾.

Finansiering

Forslagsstillerne er klar over, at det vil være en større udfordring både økonomisk og i forhold til at få ansat flere medarbejdere at få indført disse minimumsnormeringer i alle kommuner. Derfor foreslår vi, at der fastsættes et tidspunkt, hvor målet skal være nået, og at der i årene op til sker en løbende opregulering af midlerne fra staten til kommunerne.

Pengene til at sikre bedre kvalitet i dagtilbud for vores børn foreslår vi skal komme fra at rulle skattelettelser for de rigeste tilbage. Hvis der er flertal for forslaget, er vi selvfølgelig villige til at forhandle om finansieringen.

Vi foreslår samtidig, at der nedsættes en følgegruppe bestående af repræsentanter fra BUPL, FOA, FOLA (forældrerepræsentanter), Børnerådet, børnefaglige eksperter og forskere m.v., der sammen følger implementeringen og kan komme med indspark til politikerne, hvis det går for langsomt med implementeringen.

-
- 1) »Børnene er ved at overtage børnehaverne«. Af Allan Larsen og Flemming Dupont. Ugebrevet A4, nr. 8, 28. februar-6. marts 2011. www.ugebreveta4.dk/2011/201108/Artikler/Boernene_er_ved_at_overtage_boernehaverne.aspx
 - 2) »Faktapakke - Tid og normeringer«. BUPL, 2009. [http://www.bupl.dk/iwfile/BALG-7WDGC9/\\$file/Faktapakke_tid_normeringer.pdf](http://www.bupl.dk/iwfile/BALG-7WDGC9/$file/Faktapakke_tid_normeringer.pdf)
 - 3) »Let vejen for det pædagogiske arbejde. En undersøgelse af pædagogers tidsforbrug i institutioner på 0-6 års området«. BUPL Storkøbenhavn, 2008. [http://www.bupl.dk/iwfile/AGMD-7VQKYF/\\$file/rapportarbejdstidsforbrugsep2008.pdf](http://www.bupl.dk/iwfile/AGMD-7VQKYF/$file/rapportarbejdstidsforbrugsep2008.pdf)
 - 4) »Daginstitutionernes hverdag 2010: Del 1: Bemanding, aktiviteter og omsorg«. FOA, 2010. <http://www.foa.dk/Forbund/~media/Faelles/PDF/Rapporter-undersoegelser/2010/Daginstitutionernes%20hverdagpdf.ashx>
 - 5) »Undersøgelse af rammer for offentlig service«. FOA, 2009. http://www.foa.dk/~media/_Files/Fildeling/undersogelser/undersoegelse-om-rammer-off-service%20pdf.ashx
 - 6) »Børnehavens betydning for børns udvikling - en forskningsoversigt«. Af Alva Albæk Nielsen og Mogens Nygaard Christoffersen. SFI, 2009. <http://www.sfi.dk/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2FFiles%2FFiler%2FSFI%2FPdf%2FRapporter%2F2009%2F0927-Boernehavens-betydning.pdf>
 - 7) »Forældreundersøgelse for BUPL om kvalitet i pasningstilbud«. Capacent, 2009. [http://www.bupl.dk/iwfile/BALG-WLDVB/\\$file/Project_12073%20normering%20tabel.pdf](http://www.bupl.dk/iwfile/BALG-WLDVB/$file/Project_12073%20normering%20tabel.pdf)
 - 8) »Faktapakke - Tid og normeringer«. BUPL, 2009. [http://www.bupl.dk/iwfile/BALG-7WDGC9/\\$file/Faktapakke_tid_normeringer.pdf](http://www.bupl.dk/iwfile/BALG-7WDGC9/$file/Faktapakke_tid_normeringer.pdf)
 - 9) »Børnehavens betydning for børns udvikling - en forskningsoversigt«. Af Alva Albæk Nielsen og Mogens Nygaard Christoffersen. SFI, 2009. <http://www.sfi.dk/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2FFiles%2FFiler%2FSFI%2FPdf%2FRapporter%2F2009%2F0927-Boernehavens-betydning.pdf>

*Skriftlig fremsættelse***Line Barfod (EL):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om minimumsnormering i dagtilbud og ret til uddannelse og efteruddannelse for det pædagogiske personale.

(Beslutningsforslag nr. B 105)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.